

מבעלה, ועשר לאדם, ועשר לחנה, ותשע לארץ, לארעא, דחבאת לצדיק דאיהו תשיעאה, פלהו חאבו לעשיראה, וארעא לצדיק, וממאי (ג"א ואמאי) חאבת לצדיק, דהא בעבורך אמר לאדם, ועוד בגין אדם לייט לארעא דאתנטיל מינה, הדא הוא דכתיב (שם ב ז) וייצר יהו"ה אלהי"ם את האדם עפר מן האדמה, אם פן מה חבאת לצדיק דאיהו תשיעאה.

לאדם, ועשר לחנה, ותשע לארץ, שחטאה לצדיק שהוא התשיעי. כלם חטאו לעשירית, והארץ לצדיק, וממה (ולמה) חטאה לצדיק? שהרי בעבורך אמר לאדם, ועוד, בגלל האדם קלל את הארץ שנטל ממנה, זהו שכתוב וייצר יהו"ה אלהי"ם את האדם עפר מן האדמה, אם פן, מה חטאה לצדיק שהוא התשיעי?

אמא בגין דאתמר בה (שם ט) ויצמח יהו"ה אלהי"ם מן האדמה כל עץ נחמד למראה וטוב למאכל ועץ החיים בתוך הגן ועץ הדעת טוב ורע, והיה לו רשות למחות בידי אדם שלא יאכל מעץ המות ולא מחתה, בגלל זה אמר בעבורך. אמר לו רבי אלעזר: וכי יש דעת בארץ לכל זה? אמר לו: פן, זהו שכתוב יהו"ה בחכמה יסד ארץ. אמר לו: והרי בחכמה עליונה ובארץ של הקדוש ברוך הוא נאמר הכתוב הזה. אמר לו: בני, זה פנגד זה עשה הקדוש ברוך הוא, יש חכמה ויש חכמה, יש ארץ ויש ארץ.

אמא בגין דאתמר בה (שם ט) ויצמח יהו"ה אלהי"ם מן האדמה כל עץ נחמד למראה וטוב למאכל ועץ החיים בתוך הגן ועץ הדעת טוב ורע, והיה לו רשות למחות בידי אדם שלא יאכל מעץ המות ולא מחתה, בגלל זה אמר בעבורך. אמר לו רבי אלעזר: וכי יש דעת בארץ לכל זה? אמר לו: פן, זהו שכתוב יהו"ה בחכמה יסד ארץ. אמר לו: והרי בחכמה עליונה ובארץ של הקדוש ברוך הוא נאמר הכתוב הזה. אמר לו: בני, זה פנגד זה עשה הקדוש ברוך הוא, יש חכמה ויש חכמה, יש ארץ ויש ארץ.

אמר ליה אם פן מה חבאת ארעא לצדיק דלקתה תשעה, אמר ליה בגין דעץ הדעת טוב ורע איהו פגוונא דברית, אות ברית מלגאו טוב ערלה רע, דא מלגאו ודא מלבר, ובגין דחובא דעץ הדעת גרים פרוודא בין צדיק ושכינתא, בגין דא לקאת ארעא תשעה, ואינון דחאבו בשכינתא דאיהי עשירית לקו עשר עשר. ותא חזי שבעה ארעין אינון ארץ אדמה ארקא גיא נשיה ציה תבל, ואדם חאב (דף צו ע"א) בבת שבע, ואתמר ביה (משלי כד טז) פי שבע יפול צדיק, הרהר תיובתא ואתמר ביה (שם) וקם, והיה סליק, וכד נחית תמן הוה

אמר לו: אם פן, מה חבאת ארעא לצדיק דלקתה תשעה? אמר לו: משום שעץ הדעת טוב ורע הוא כמו הברית, אות הברית מבפנים טוב, וערלה רע, זה מבפנים וזה מבחוץ, ומשום שהחטא של עץ הדעת גרם פרווד בין הצדיק לשכינה, בגלל זה לקתה הארץ תשעה, ואותם שחטאו בשכינה, שהיא עשירית לקו עשר עשר. ובא וראה, שבע ארצות הן: ארץ, אדמה, ארקא, גיא, נשיה, ציה, תבל, ואדם חטא בבת שבע, ונאמר בו פי שבע יפול צדיק, הרהר תשובה ונאמר בו וקם, והיה עולה, וכשירד לשם הנה עושה מעשים ותולדות